

la ~ojn, kiam okazas diversaj faktoj : *fervoja, tajda ~aro. ~montrilo.* Turniganta vergeto por indiki la ~on ĉe horloĝo. *Ĉiu~e.* Je ĉiu ~o : *vi devas trinki ĉiu~e da kulerojn de tiu medikamento. Po~e.* Por ĉiu ~o : *la seruristo postulas dek frankojn po~e.*

hordo Z. 1 Nomadaro, nomada popolo. Kp **tribo**. 2 Nomada bandoŭo : *la Eternulo sendis sur Judujon ~ojn da Haldeoj* Z. 3 Senorda, sendisciplina k malbonfara bando.

* **Hordeo.** Grena unujara vegetaĵo el fam. gramenacoj, kies grajnoj estas uzata por fari krudan panon, por nutri bestojn aŭ por fabriki bieron (*hordeum*).

Horizonto. 1 Ĉirkaŭa linio, kie finiĝas nia vidkapablo, k kie la tero ŝajnas kunigi kun la ĉielo : *antaŭ liaj okuloj etendiĝis vasta ~o* ; *la suno staris proksime al la ~o* Z. ; *malaperi de la ~o* ; (f) : *diversaj teorioj k projektoj aperas k iuj malaperas de la ~o* ; *la politika ~o nubigis.* Kp **PERSPEKTIVO**, **PEJZAĜO**, **PONO**. 2 (f) Limigita regiono, el kiu ne eliras la spirito ; amplekso de la penso : *tio plivastigis lian spiritan ~on* ; *la ~o de liaj homoj ne transpasas la limojn de ilia malvasta lando* ; *tiu scienca eltrovo malfermas novajn ~ojn* ; *griza, sen~a vivo.*

* **Horizontala.** Paralela al la supraĵo de senmova akvo, rektangule kruciĝanta kun la vertikala linio de la loko : *~a ebenajo* ; *~a pozicio.*

* **Horloĝo.** Aparato por mezuri la tempon k montri la horojn : *sabla, suna ~o* ; *poŝ~o, mur~o* ; *jen grincas la vek~o* ; *mia ~o montras la dekan* ; *streĉi ~on.* ~isto. Homo, kiu fabrikas aŭ zorgas la ~ojn.

hormino *h.* G. de labiacoj, longviva herbo kun grandaj bonodoraj floroj, kulturata kiel ornama planto (*horminum*).

Horoskop. Observado pri la situacio de iuj planedoj aŭ stelaroj, je la horo de naskiĝo de infano, laŭ kiu la astrologoj pretendis antaŭdiri la estontan sorton de tiu infano : *starigi ies ~on.* Kp **AŬGURO**, **PROFETAĴO**.

Hortensio. Arbeti el fam. de saksifragacoj, kun belaj longdaŭraj floroj (*hydrangea hortensia*).

* **Hortulano.** Birdo el ordo de paseroj, kies karno estas tre delikata (*emberiza hortulana*).

Hospitalo. Ejo, kie oni kuracas, ordinare senpage, malriĉajn malsanulojn. Kp **SANATORIO**.

* **Hostio** (K). Senfermenta rondforma oblati, konsekrola aŭ konsekrita dum la meso. ~ujo. Sanktigita vazo por konservi konsekritajn ~ojn. ~montrilo. Ornamita ~ingo, ĝenerale similanta radiantan sunon, uzata por prezenti la Eŭkaristion al adoro de fideluloj.

* **Hotelo.** Domo, kie la vojaĝantoj povas pagante loĝi k plejofte ankaŭ manĝi ; gastejo. ~isto, ~mastro. Pose-danto aŭ administranto de ~o.

hu Z. Interj. por inciti aŭ insulte timigi, ofte ŝerce.

hubo Z. Δ. Iama kampomezuro, havanta ĉirkaŭ 10-15 hektarojn.

* **Hufo.** Korna piedbazo de multaj bestoj : ~o de ĉevalo, bovo, porko, kapro. ~fero. Arkforma plata ferpeco, kiun oni najlas al la piedoj de ĉevaloj k muloj por eviti difektiĝon de la ~oj. ~feri (tr). Najli feron al ĉevalo. ~obati (ntr). Forte bati per ~piedo. **Unu~ulo.** Besto, kies ~o estas nature nefendita : *ĉevalo k ĉiuj ĉevalparencaj bestoj (azeno, zebro kc), estas unu~uloj, bovo, porko, kapro estas du~uloj.*

Humo. Nigrebruna tero, konsistanta el malkomponiĝintaj vegetaĵoj, uzata kiel sterko ĉe ĝardenkulturo.

Humana. Posedanta la kompatemon, helpemon, homamon, kiuj estas la plej noblaj kvalitoj de la homo : *oni ne povas esti justa, se oni ne estas ~a* ; *ne~a kruelaĵo.* ~eco. Eco de ~a homo. ~igi. Igi iun ~a : *~igi militistojn, sovaĝulojn.* ~ismo. Doktrino, serĉanta en la helen-latina civilizo la plej bonan rimedon por ~igi k klerigi la homaron (Kp **KLASIKA**, **HELENISMO**). ~isto Z. Fakulo studenta la helenlatinan civilizon k la antikvajn klasikajn literaturojn.

Humero. Osto de la brako, liganta la kubuton al la ŝultro.

* **Humila.** 1 (iu) Volonte sin malaltiganta ; malfiera : *~a antaŭ, kun, kontraŭ polenculoj* ; *~a servisto* ; *ne iras*